

Қазақстан банктері

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

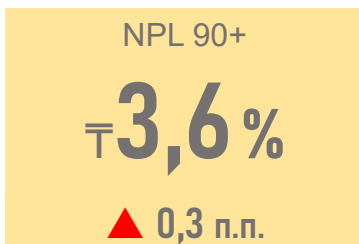

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

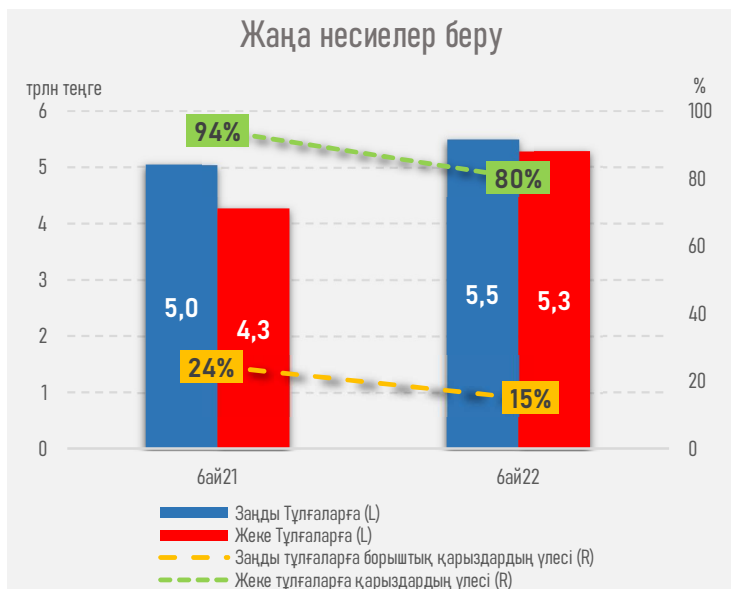
2022 жылдың бірінші жартыжылдығының қорытындысы

Негізгі тенденциялар

- Жүйедегі пайыздық мөлшерлемелердің жалпы өсуіне және бірқатар мемлекеттік бағдарламалардың (н-р, ПЛК, Баспана ХИТ) қысқаруына қарамастан, ағымдағы жылы жаңа несиелер беру бойынша да, несие портфельдерінің өсуі бойынша да оң динамика байқалады.
- Бірінші жартыжылдықта елімізде 10,8 трлн теңге сомасына жаңа несиелер берілді, оның 51%-ын корпоративтік сектордың қарыздары құрайды. Өткен жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда көрсеткіш 1,5 трлн теңгеге немесе 16%-ға өсті.
- Алайда бөлшек портфель (+11,5%) қарыздарды беру құрылымына байланысты корпоративтік портфельден (+4,5%) қарағанда неғұрлым жедел өсу қарқынын жалғастырды: бөлшек портфельде қарыздардың 80% ұзақ мерзімді несиелерге (>1 жыл), корпоративтік портфельде – 15% -дан бірнеше есе аз.
- Бизнесті ұзақ мерзімді несиелендіру сұраныс (сапалы қарыз алушылардың жоғары емес базасы) және ұсыныс (ұзақ қорландырудың болмауы, мерзімді депозиттерді ұзақ мерзімді несиелерге трансформациялаудың қиындауы) жағындағы құрылымдық проблемаларды шектейді.
- Сонымен қатар, халықты «ұзақ несиелеу» ипотекалық қарыздардың (+17%; Банктің Отбасы портфелі 19% - ға өсті) және тұтынушылық қарыздардың (+7,7%; автосиелеуді және бөліп төлеуді қоса алғанда) өсуі есебінен жүреді.
- Сонымен қатар, жаңа ипотекалық қарыздар беруде отбасы банкінің үлесі бір жыл бұрын 66% - дан 73% - ға дейін өсті. Отбасын есепке алмағанда, ипотекалық қарыз беру 7% - ға төмендеді.
- Қарыз портфелінің сапасы жоғары деңгейде сақталып отыр: жартыжылдық қорытындылары бойынша NPL көрсеткіші 3,6% - ды (жыл басындағы 3,3%) құрады.
- Бұл ретте сектордың ландшафты Ресейдің еншілес банктеріне қатысты батыстық санкциялардың енгізілуі аясында белгілі бір өзгерістерге ұшырады. Айта кетейік, баланс валютасының айтарлықтай төмендеуіне байланысты олардың сектор активтерінен үлесі жарты жыл ішінде 15% - дан 5,6% - ға дейін төмендеді.
- Бұл ретте ЕДБ ТОП-5 арасында активтердің мөлшері бойынша шоғырлану жыл басындағы 66% - дан 67% - ға дейін өсті.
- Сектордың меншікті капиталы негізінен еншілес ресейлік банктер капиталының төмендеуіне байланысты нөлге жақын динамиканы көрсетті. Оларды есепке алмағанда, пайданы капиталдандыру және дивидендтік саясатты қайта қарау аясында сектордың капиталы 423 млрд теңгеге (+11%) өсті.
- Өткен жылдың бірінші жартыжылдығымен салыстырғанда сектордың пайдасы негізінен еншілес ресейлік банктер тарапынан болған шығындарға байланысты 305 млрд теңгеге төмендеді. Оларды есепке алмағанда сектордың пайдасы 210 млрд теңгеге немесе 37% - ға өсті.

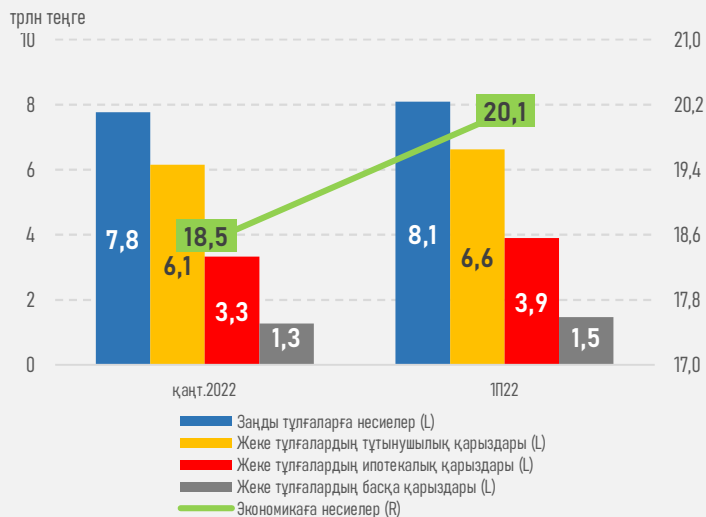
Банк жүйесінің активтері *

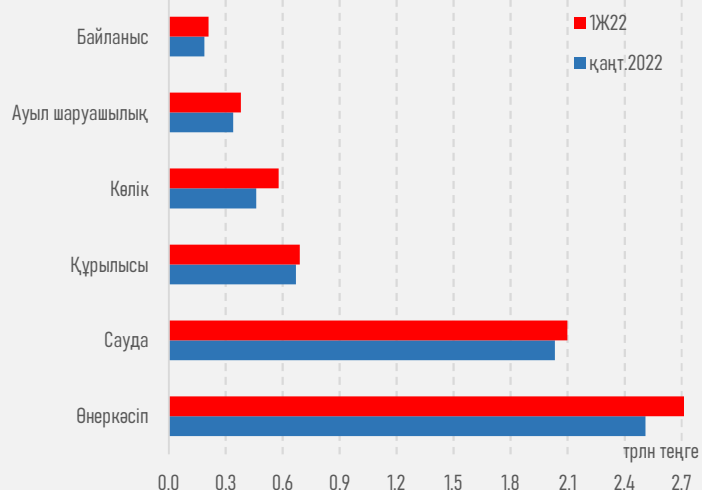
* Деректер көзі: ҚРҰБ

Банктердің экономикаға несиелері *

ЖТ және ЗТ қарыздарының динамикасы

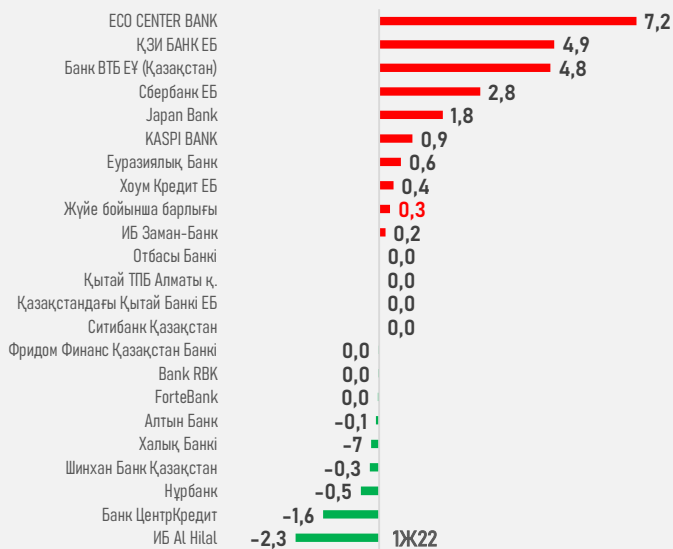

Салалар бөлінісінде банктердің несиелері

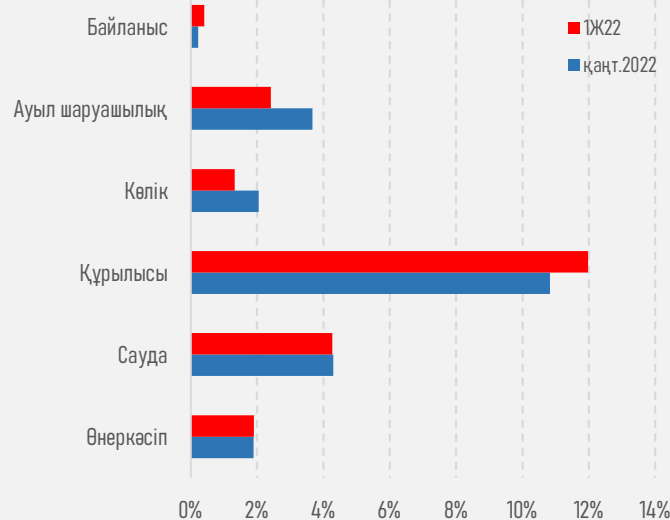

Жұмыс істемейтін қарыздар *

Өзгерту NPL 90+, п. п.

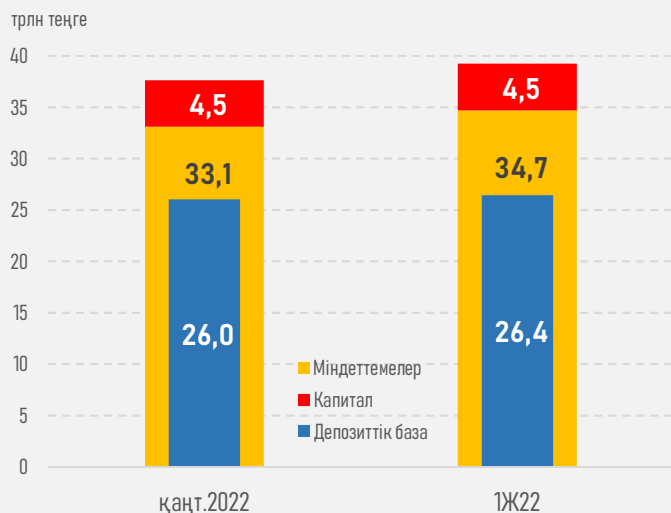

Мерзімі өткен берешек деңгейі

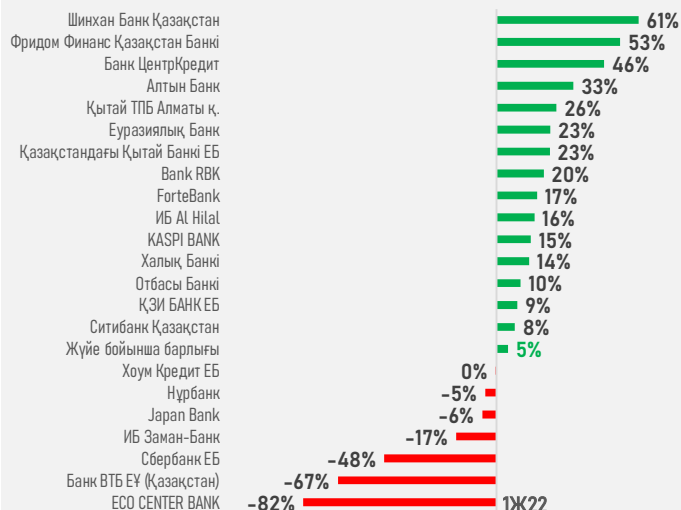

Банк жүйесінің пассивтері *

Пассивтер динамикасы

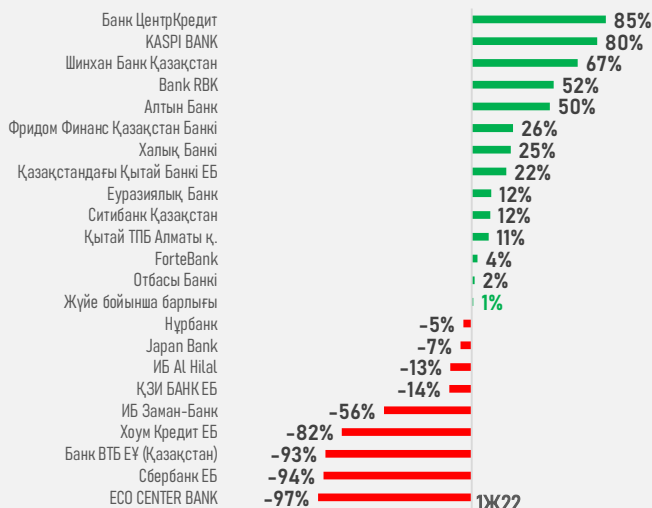
ЕДБ міндеттемелерінің динамикасы

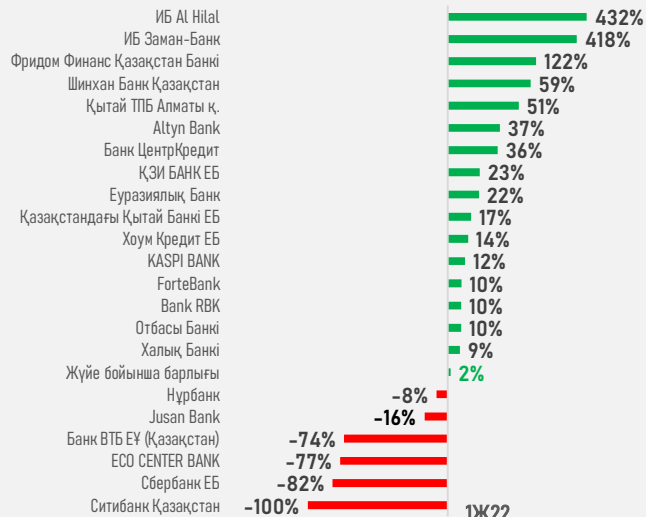
* Деректер көзі: ҚРҰБ

Халықтың және корпоративтік ұйымдардың депозиттері *

Заңды тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

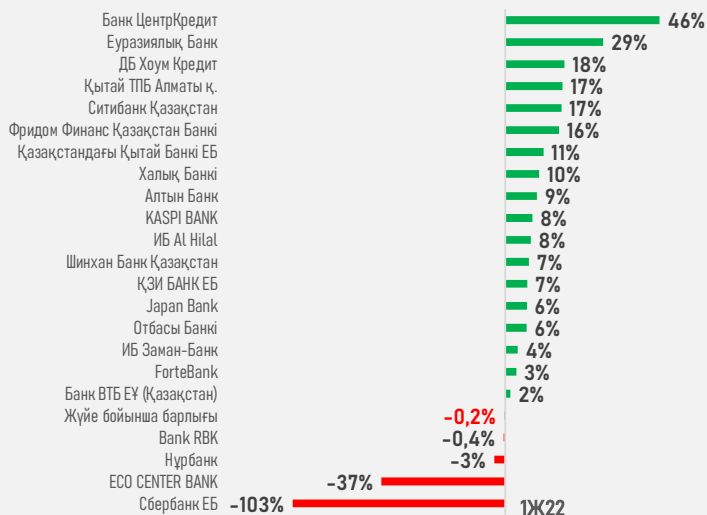

Жеке тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

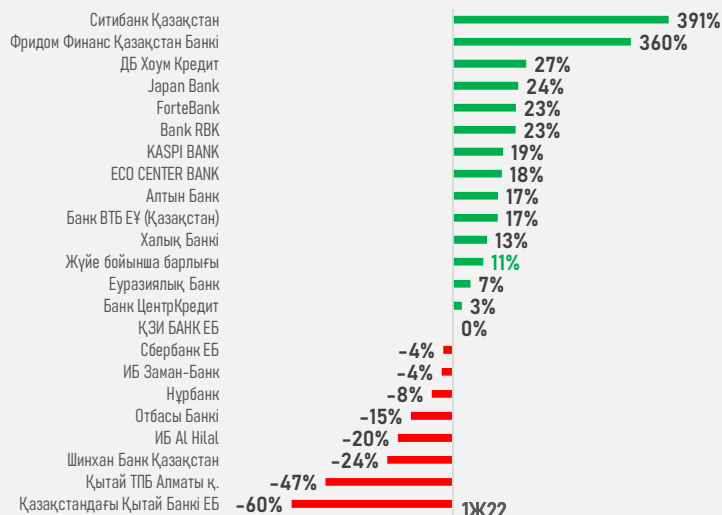

Банктердің провизиялары мен капиталы *

Меншікті капиталдың динамикасы

Провизиялар динамикасы

Резюме

Қарыз ресурстарына сұраныстың елеулі өсуі көбінесе фискалдық саясатты ынталандыратын ЖІӨ динамикасының жеделдеуіне (өткен жылдың ұқсас кезеңіндегі 2,2%-бен салыстырғанда, бірінші жартыжылдықта 3,4% -ға дейін) (шоғырландырылған бюджет шығыстары өткен жылдың ұқсас кезеңіндегі 8,1-мен салыстырғанда 9,6 трлн теңгеге дейін өсті), банк қызметтерін жаппай цифрландыруға байланысты, бұл қажетті қаржы ресурстарын тезірек алуға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, өлде Кредиттеу экономиканың нақты секторын (ШОБ, өңдеу өнеркәсібі, Өңірлерді дамыту), сондай-ақ әлеуметтік осал және азаматтардың жекелеген санаттарын (СОО) қолдау бағдарламалары басым болатын қолданыстағы мемлекеттік қаржыландыру бағдарламалары есебінен қолдау көрсетіледі. ипотека, "7-20-25").

Бұл ретте сектор қызметінің бірқатар көрсеткіштерінің серпініне (меншікті капиталдың, таза пайданың көлемі) бірінші жартыжылдықтың жекелеген оқиғалары, оның ішінде еншілес банктердің батыстық санкцияларға түсуі әсер етті.

Осыған орай ЕДБ бөлінісінде несие портфельдері мен депозиттері динамикасындағы елеулі өзгерістер байқалды, бұл ЕДБ активтерінің мөлшері бойынша топ-5 арасында шоғырланудың біршама өсуіне алып келді. Бұл ретте несие қоржынының және депозиттік базаның жалпы көлемі айтарлықтай өзгерген жоқ (тисініше+5,5% және 1,6%).

Сонымен бірге, екінші жартыжылдықта қарыз ресурстарына сұраныс серпініне жоғары инфляциялық процестер (тауарлар мен қызметтер қол жетімсіз болып отыр), базалық мөлшерлеменің елеулі артуы салдарынан баға жағдайындағы өзгерістер және қорландыру құнындағы елеулі өзгерістер белгілі бір әсер етуі мүмкін.